

»Daruj ledvico, podari življenje!«

Ljubljana, 6. marec 2012 – Ob letošnjem svetovnem dnevu ledvic 8. marca Zveza ledvičnih bolnikov Slovenije (Zveza) v sodelovanju z nefrologi Slovenskega nefrološkega društva znova opozarja na pomen zdravja ledvic, preprečevanja in zgodnjega odkrivanja kronične ledvične bolezni, ki je predvsem posledica najpogostejših bolezni sodobnega sveta: sladkorne bolezni, arterijske hipertenzije in srčno-žilnih bolezni. V okviru letošnje akcije še posebej izpostavljajo presaditev ledvice, ki jo zdravniki priporočajo kot najboljši način zdravljenja končne ledvične odpovedi. Lani se je brezplačnega testiranja prisotnosti beljakovin v seču udeležilo skoraj 4.000 ljudi, pri čemer je bila povišana vrednost ugotovljena pri skoraj šestih odstotkih, ki so bili napoteni na posvet k zdravniku. Zaradi zelo dobrega odziva bodo brezplačna testiranja v sodelovanju z 22 laboratoriji po Sloveniji in ob pomoči družbe Roche, ki je podarila brezplačne lističe za merjenje proteinurije, omogočili tudi letos.

Zgodnje odkrivanje kronične ledvične bolezni ni pomembno le zato, ker s pravočasnim zdravljenjem lahko upočasnimo njen potek in preprečimo ledvično odpoved. Kot opozarja doc. dr. **Jelka Lindič** iz Kliničnega oddelka za nefrologijo UKC Ljubljana, je bolezen tudi opozorilo, da obstaja večje tveganje za nastanek srčno-žilnih zapletov: *»Pri bolnikih s kronično ledvično boleznijo so bolezni srca in ožilja kar do 20-krat pogostejše kot pri sicer zdravih ljudeh. Pri starejšem bolniku z začetno kronično ledvično okvaro je zato veliko večja verjetnost, da bo umrl zaradi srčno-žilnega zapleta, kot pa da bo njegova kronična ledvična bolezen napredovala do take stopnje, da bo potreboval zdravljenje z dializo ali presaditev ledvic. Slabši izhod bolezni in zaplete imajo predvsem tisti s povečanim izločanjem beljakovin v seču. Zato ob svetovnem dnevu ledvic k brezplačnemu testiranju prisotnosti beljakovin v seču še posebej vabimo sladkorne bolnike, bolnike s povišanim krvnim tlakom, boleznimi srca in ožilja, starejše od 50 let in pa tudi kadilce in ljudi s prekomerno telesno težo.«* Med sicer zdravim odraslim prebivalstvom naj bi jih imelo večinoma še neodkrito kronično ledvično bolezen v Sloveniji vsaj 150.000 ljudi. Seznam laboratorijev, kjer bodo izvajali brezplačno testiranje, je objavljen na spletni strani Zveze (www.zveza-dlbs.si).

V Sloveniji živi približno 2.000 bolnikov s končno ledvično odpovedjo, od teh jih ima okoli 600 presajeno ledvico. Na leto v Sloveniji presadijo ledvico približno 50 bolnikom, nekaj manj kot 100 bolnikov pa čaka na presaditev. *»Vsako leto ledvice odpovedo okoli 230 ljudem. Vsi sicer zaradi pridruženih bolezni niso primerni kandidati za presaditev. Vseeno pa organov za presaditev ni dovolj,«* opozarja prof. dr. **Damjan Kovač** iz Kliničnega oddelka za nefrologijo UKC Ljubljana. *»Čeprav morajo tudi ledvični bolniki po presaditvi ledvice upoštevati omejitve v prehrani, so te omejitve bistveno manjše kot pri bolnikih, ki se zdravijo z dializo. Prejemniku ledvice se pomembno izboljša kakovost življenja in zmanjša obolevnost srca in ožilja, zaradi česar se podaljša njihovo življenje. Petletno preživetje presajene ledvice je pri nas več kot*

80 %. Ko ledvica odpove se lahko odločijo ali za ponovno presaditev ali pa zdravljenje z dializo.»

Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije organizira aktivnosti ob svetovnem dnevu ledvic že sedmo leto zapored. Kot pravi predsednik Zveze **Peter Bekeš**, želijo na tak način spodbuditi ljudi, da se zanimajo za svoje zdravje in bolje spoznajo pomen delovanja ledvic. *»S tem spodbujamo predvsem preventivo; torej na zdrav način življenja in na kaj naj ljudje še posebej pazijo, da se pri njih ne bi razvila kronična ledvična bolezen. Še posebej smo zadovoljni, da se v zadnjih letih bolniki in zdravniki povezujejo tudi pri takšnih preventivnih akcijah, ki so namenjene spodbujanju boljšega zdravja. Lani smo imeli dvesto prostovoljcev, skupaj z zdravstvenimi domovi smo organizirali 88 informativnih točk. Letos bomo na pomen delovanja ledvic in njihovo varovanje opozarjali na skoraj 100 točkah po vsej Sloveniji.»* Društva imajo še posebej pomembno vlogo pri podpori bolnikom in njihovim svojcem, da bi čim lažje premagovali težave boleznin in zdravljenja ter da bi lahko živeli čim bolj aktivno življenje. To je še posebej pomembno pri bolnikih, ki se zdravijo z dializo, kjer preživijo kar po štiri ure trikrat na teden.

Bolnikom z odpovedjo ledvic običajno presadijo ledvico umrlih darovalcev. Nekateri ljudje se že sami opredelijo za darovanje organov po smrti, soglasje za darovanje organov pa dajo tudi svojci umrlega. Kot še pojasnjuje prim. Danica Avsec, v Sloveniji v odvzem organov umrlim za presaditev privoli približno 80 % svojcev in s tem rešijo marsikatero življenje. Še vedno pa je približno petina takšnih, ki darovanje organov odklonijo. Kot pojasnjuje prim. **Danica Avsec**, direktorica Zavoda RS za presaditve organov in tkiv, ledvico lahko človek daruje tudi za časa življenja: *»Človek lahko povsem normalno živi tudi z eno samo ledvico. Pri nas zakon omejuje darovanje organov za čas življenja na tiste ljudi, s katerimi je darovalec genetsko, sorodstveno ali čustveno povezan. Da ne bi prišlo do zlorab, vsak primer darovanja ledvice obravnava Etična komisija za presaditve. Sicer se po podatkih Eurotransplanta število presaditev živih darovalcev ledvic veča in je leta 2010 doseglo v nekaterih državah Eurotransplanta že četrtno vseh presaditev.»* Več informacij o darovanju ledvice in o tem, kako postati darovalec, je na voljo na spletni strani www.slovenija-transplant.si.

DODATNE INFORMACIJE:

- **Mojca Lorenčič**, Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije (m.lorencic@zveza-dlbs.si, 041 747 963),
- prof. dr. **Damjan Kovač**, dr. med., svetnik, Klinični oddelek za nefrologijo UKC Ljubljana

(damjan.kovac@kclj.si).

- doc. dr. **Jelka Lindič**, dr. med., svetnica, Klinični oddelek za nefrologijo UKC Ljubljana

(jelka.lindic@kclj.si).

- Prim. **Danica Avsec**, dr. med., Slovenija-transplant (danica.avsec@slovenija-transplant.si)